

POGOVOR

Razgledi

Slovenija je prva od novih članic pol leta uspešno predsedovala Evropski uniji in uresničila največji projekt, odkar je samostojna država. Povečala si je ugled in prepoznavnost v Evropi in v svetu, je povedal predsednik vlade Janez Janša v pogovoru za Gorenjski glas.

Slovenija se je izkazala

JANEZ JANŠA, PREDSEDNIK VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

JOŽE KOŠNJEK

S slovesnostjo v Novi Gorici in v Parizu se je zadnji dan junija končalo polletno predsedovanje Slovenije Evropski uniji. Ste zadovoljni z njim? Na katerih področjih smo bili še posebej uspešni?

"Pri določanju načel za delitev bremen pri varstvu okolja ter stabilizaciji Zahodnega Balkana. Slovenija se je v času predsedovanja na evropskem in svetovnem odru dokazala kot sposobna država z vizijo. Zagnali smo nov, ambiciozen cikel Lizbonske strategije, Evropsko unijo postavili na čelo boja proti podnebnim spremembam, okrepili medkulturni dialog, spodbudili ratifikacijski proces Lizbonske pogodbe in Zahodnemu Balkanu odpri pot v Evropsko unijo. Dosegli smo tudi številne dogovore, za katera so si predhodna predsedstva zaman prizadevala. Med te bi uvrstil liberalizacijo energetskih trgov, ki bo dolgoročno vplivala na cenejšo energijo, dogovor o evropskem satelitskem sistemu Galileo, ki nam bo v prihajajočih letih omogočil prehod na pravičnejše satelitsko cestninjenje, ter direktivo o delovnem času, ki štiti pravice zaposlenih v Evropi. Po skoraj dveh letih zapletov smo dosegli tudi preboj v pogajanjih o novem sporazumu z Rusijo. Slovenija je v času svojega predsedovanja dokazala, da zna tudi umiriti situacijo, kadar je to potrebno ter obvlada krizne situacije, kot sta bili na primer razglasitev neodvisnosti Kosova in negativen izid referendumu na Irskem."

Pred začetkom predsedovanja je večina slovenskih parlamentarnih strank sklenila sporazum o sodelovanju za uspeh predsedovanja. So se stranke dogovora držale?

"Žal ne vse. Kljub sporazumu o sodelovanju za uspešno izvedbo predsedovanja Svetu Evropske unije, ki ga je podpisala večina parlamentarnih strank, je že v času priprav na to odgovorno nalogo prišlo do poskusa moje osebne diskreditacije s strani poslanca največje opozicij-

ske stranke. Obtožen sem bil nacionalnega izdajstva. O tem so pisali tudi evropski mediji in kolegi v tujini so me večkrat spraševali, ali v Sloveniji res prisluškujemo hrvaškemu predsedniku vlade. V času samega predsedovanja pa smo se morali soočati s predčasno volilno kampanjo posameznih strank, ki bi sicer lahko mirno počakala na julij."

Bi lahko Slovenija na nekaterih področjih naredila več?

"Vedno se da storiti več, a v danem trenutku smo vsi, ki smo sodelovali pri tej izjemno odgovorni mednarodni nalogi, delo opravili po naših najboljših zmožnostih in močeh. Kot pravijo: Po bitki je vsak lahko general. Slovenija je predsedovala prvič in tudi kot prva članica iz širitve leta 2004. Imeli smo omejena finančna sredstva in majhno državno administracijo. Kljub temu smo na vseh dosjehih dosegli napredek. Ponekod smo zastavljene cilje celo presegle. Da je Slovenija zaupano nalogo opravila dobro in profesionalno, nam priznavajo vse evropske institucije, udeleženci vrhov med Evropsko unijo in drugimi celinami ter mednarodni mediji, ki sicer kritično spremljajo vsako državo, ki predseduje."

Hrvaški očitki neupravičeni

Ena od prednostnih nalog slovenskega predsedovanja je bila širitev Evropske unije na države Zahodnega Balkana. Zlasti Hrvaška nas kritizira, da smo zanjo naredili premalo in da naj bi naše predsedovanje celo izkoriščali za oviranje njenega približevanja Uniji. Kako odgovarjate na takšne kritike iz Zagreba?

"Slovenija ni nikoli ovirala Hrvaške na njeni poti v Evropsko unijo. Hrvaška je v času našega predsedovanja sedemindvajseterici odprla poglavja, za katere je izpolnila že prej znane pogoje. Žal se je sosednja država po volitvah predolgo ukvarjala s poskusom enostranske uveljavitve zaščitne ekološko-ribovne cone, čeprav se je v pristopnih dokumentih zave-

Foto: Gorazd Kavcic

zala drugače. Morda bi ob drugačnem ravnanju izpolnila pogoje za odpiranje več poglavij. Slovenija bi ji pri tem zagotovo ponudila svojo pomoč, saj je tudi v interesu naše države, da Hrvaška čim prej postane del evropske družine."

Bo Slovenija po predsedovanju Evropski uniji bolj prepoznavna v svetu in je ne bodo več zamenjevali s Slovaško?

"Slovenija si je v času predsedovanja pridobila dragoocene izkušnje, zaveznitva in potrebno samozavest. Vsi, ki smo delali na projektu predsedovanja, smo pridobili dragocena poznanstva in znanje, na podlagi katerih bomo v prihodnje v mednarodnih in evropskih institucijah ter v okviru zveze NATO lažje zastopali slovenske nacionalne interese. Po drugi strani bomo s poznavanjem dosjeh in pridobljenimi kontakti v različnih institucijah tudi bolj učinkovito sodelovali v mednarodnih razpravah kot doslej. Ne smemo pa pozabiti, da je Slovenija veliko dogodkov gostila doma. V tem času je našo kulturo in naravne znamenitosti spoznalo več deset tisoč novinarjev, politi-

kov, uradnikov, oblikovalcev svetovnega javnega mnenja. Dobro mnenje, ki so si ga slednji ustvarili o naši državi in ljudeh, je velik prispevek k promociji Slovenije."

Med predsedovanjem ste se srečali z vsemi najpomembnejšimi politikami sveta, tudi z ameriškim, ruskimi in japonskimi. Vas s katerim od njih veže še posebno prijateljstvo? Z nekaterimi ste se srečevali kot s starimi znanci.

"S predsedniki držav in vlad članic Evropske unije se redno srečujemo na zasedanjih Evropskega sveta in vsaj polovico od njih lahko štejem med osebne prijatelje. Kot predsednik Evropskega sveta pa sem imel priložnost tesneje sodelovati tudi z ameriškim in novim ruskim predsednikom ter japonskim premierom. Nenazadnje pa so bila zanimiva srečanja tudi s predsedniki držav in vlad Latinske Amerike in Karibov. Res pa je, da sem bil v tem času najpogosteje v stikih s predsednikom Evropske komisije Josejem Manuellom Barrosum in predsednikom Evropskega parlamenta Hansom-Gertom Pötteringom, s katerima sem vseskozi zelo dobro sodeloval."

Ker odgovarjate na vprašanja Gorenjskega glasa, dovolite še "lokalno" vprašanje. Kako je Brdo odigralo vlogo središča slovenskega predsedovanja in kako ste se na Brdu počutili Vi?

"Brdo pri Kranju je gostilo večino dogodkov, ki so se zvrstili v Sloveniji. Prepričan sem, da je bila to dobra odločitev. Tako smo se namreč izognili velikim prometnim zastojem, ki bi jim bili sicer priča, če bi različna srečanja imeli po Sloveniji. Prav tako smo zaradi odločitve za Brdo zmanjšali stroške organizacije in izvedbe teh srečanj. Ljudje, ki so skrbeli, da je na celotnem območju Brda pri Kranju vse potekalo brez zapletov, so gostoljubno sprejeli vsakega gosta. Predstavljali so vse Slovenke in Slovence in svojo nalogo izpolnili nad pričakovanji. To so potrdili tudi gostje, ki so se mudili na Brdu. Ob tej priložnosti se tudi vsem, ki so v teh šest mesecev dneve in tudi veliko noči delali v kongresnem centru na Brdu pri Kranju, kakor tudi vsem drugim, ki so sodelovali pri projektu predsedovanja, zahvaljujem za njihov trud in požrtvovalnost!"

"Ljudje, ki so skrbeli, da je na celotnem območju Brda pri Kranju vse potekalo brez zapletov, so gostoljubno sprejeli vsakega gosta. Predstavljali so vse Slovenke in Slovence in svoje naloge izpolnili nad pričakovanji." (Janez Janša, predsednik slovenske vlade)